

Sygn. akt XVC1235/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku w XV Wydziale Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Tamowicz

Protokolant: sekr. sąd. Joanna Konieczka

po rozpoznaniu w dniu 11 kwietnia 2013 r.

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna Oddział w Polsce z siedzibą w W.

przeciwko P. M. i B. S.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

I. Oddała powództwo przeciwko pozwanemu P. M..

II. Oddała powództwo przeciwko pozwanej B. S..

III. Zasądza od powoda (...) S. A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz pozwanego P. M. kwotę 3 600 zł. (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

IV. Zasądza od powoda (...) S. A. Oddział w Polsce z siedzibą w W. na rzecz pozwanej B. S. kwotę 3 600 zł. (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka (...)S. A. Oddział w Polsce z siedzibą W. w pozwie (k. 3-4v) przeciwko P. M. i B. S. domagała się uznania za bezskuteczną wobec niej umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 30 stycznia 2012 r., mocą której B. S. sprzedała P. M. prawo odrębnej własności lokalu położonego w S. przy ul. (...) zapisanego w księdze wieczystej (...) wraz związanym z nim udziałem w nieruchomości wspólnej zapisanym w księdze wieczystej (...) Sądu Rejonowego w Sopocie, to jest czynności prawnej, której wykonanie czyni niemożliwym zadośćuczynienie roszczeniu powoda - długu wynikającego z wpisanych do księgi wieczystej hipotek pod pozycją 3 i 4. Powódka wносиła także o zasądzenia od pozwanych solidarnie kosztów postępowania

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż udzieliła małżonkom P. i B. S. dwóch kredytów zabezpieczonych hipotekami na nieruchomości B. S. pod pozycjami trzy i cztery z równym pierwszeństwem. Przed hipotekami powódki nie ma innych hipotek wpisanych na rzecz innych wierzycieli. W dniu 30 stycznia 2012 r. pozwana B. S. zawarła z P. M. umowę sprzedaży obciążonej hipotekami powódki nieruchomości lokalowej. Sama ta czynność byłaby bez znaczenia dla powódki, ale egzekucja z rzeczy obciążonej napotyka na istotną przeszkodę. P. M. w dniu 11 sierpnia 2011 r. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji świadczenia alimentacyjnego na kwotę 654.000 zł. na rzecz syna R. M.. Oświadczeniu temu została nadana klauzula wykonalności i tytuł ten został skierowany do egzekucji. Nieruchomość została oszacowana na kwotę 935.000 zł. Zgodnie z przepisem art. 1025 par. 1 pkt. 2 kpc świadczenia alimentacyjne korzystają z przywileju egzekucyjnego. Uwzględniając wartość nieruchomości kwota uzyskana z egzekucji zaspokoiłaby tylko roszczenia alimentacyjne R. M.. Uzyskanie tytułu wykonawczego wobec dłużnika rzeczowego jest zatem bezcelowe. Jeśli pozwany kupował nieruchomość z myślą, iż wyeliminuje powódkę i roszczenia alimentacyjne zaspokoi z kupionej za 100.000 zł nieruchomości, to musiał się liczyć z tym, że konsekwencją tej umowy będzie pozbawienie powódki roszczeń wypływających z wpisanych hipotek. Powódka

swoje żądanie oparła na przepisie art. 59 k.c. wskazując, iż pozwani doprowadzili do całkowitego wyeliminowania szans na zadośćuczynienie jej roszczeniom wynikającym z wpisanych do księgi wieczystej hipotek. Zakwestionowana umowa pozbawia powódkę szans na realizację roszczenia o zapłatę. Powódka udzielając kredytu bada sytuację materialną klienta, ocenia ryzyka, ustanawia zabezpieczenia i nie jest skłonna akceptować działań skutkiem, których jest wejście we własność nieruchomości osoby ze sporym długiem alimentacyjnym, która ma świadomość stanu prawnego nieruchomości i ciążących na nieruchomości zobowiązań.

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r. pełnomocnik powoda sprecyzował roszczenie w związku, z którym powód wniósł o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną (czas 00.03.26 i 00.05.42 protokołu rozprawy).

W piśmie procesowym z dnia 21 stycznia 2013 r. (k. 147-147v) powód wskazał, że nie może domagać się uznania za bezskuteczną umowy na podstawie przepisu art. 527 k.c. w stosunku do pozwanego P. M. chociażby z tego powodu, że dłużnik nie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela skoro ten miał ustanowioną hipotekę na zabezpieczenie swoich roszczeń, a więc w dacie dokonania czynności istniała realna możliwość zaspokojenia roszczeń powoda kwota długu hipotecznego.

W odpowiedzi na pozew (k.115- 117) pozwany P. M. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania. Pozwany zaprzeczył, aby zostały spełnione przesłanki wynikające z art.59 k.c. wskazując, iż kwestionowana umowa sprzedaży nie czyni całkowicie lub częściowo niemożliwym zadośćuczynienia roszczeniu powódki. Roszczenie powódki jest roszczeniem pieniężnym o zapłatę, natomiast w zakresie zastosowania art.59 k.c. nie mieszczą się roszczenia pieniężne, które zawsze mogą być wykonane. Pozwany zarzucił, iż roszczenie R. M. nie zostało ujawnione w księdze wieczystej. Nie toczy się z przedmiotowej nieruchomości postępowanie egzekucyjne świadczenia alimentacyjnego na rzecz R. M.. Samo istnienie oświadczenia o poddaniu się egzekucji świadczenia alimentacyjnego z aktu notarialnego nie przesądza o tym, że R. M. będzie chciał zaspokoić swoje roszczenie z przedmiotowej nieruchomości. Pozwany wystąpił do powódki z propozycją zawarcia ugody i dobrowolnej spłaty kwot wynikających z hipotek kaucyjnych ustanowionych na rzecz powódki. Propozycja ta pozostała jednak bez odpowiedzi.

W odpowiedzi na pozew (k.121-122) pozwana B. S. wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów postępowania. Wskazała, iż stan prawny nieruchomości nie dawał podstaw do przyjęcia, iż może się ona stać przedmiotem wszczętego przez syna pozwanego postępowania egzekucyjnego. Roszczenie R. M. nie zostało ujawnione w księdze wieczystej. Pozwana podniosła, iż obciążenia nieruchomości miały wpływ na określenie jej ceny sprzedaży, wobec czego uzyskana cena 100.000 zł była realna i w pełni satysfakcjonująca.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 21 listopada 2005 r. powódka zawarła z P. S. i B. S. umowę kredytu hipotecznego nr (...) udzielając im kredytu w kwocie 116.500 Euro. Jako zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono hipotekę kaucyjną do kwoty 198.050 Euro na nieruchomości - lokalu mieszkalnym położonym w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w S. prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

W dniu 29 lutego 2008 r. powódka zawarła z P. S. i B. S. umowę kredytu hipotecznego nr (...) na kwotę 100.000 Euro. W umowie postanowiono, iż zabezpieczeniem spłaty kredytu będzie hipoteka kaucyjna do kwoty 170.000 Euro ustanowiona na nieruchomości lokalowej położonej w S. przy ul. (...).

Hipoteki kaucyjne w kwotach 198.050 Euro i 170.000 Euro ustanowione na rzecz powódki zostały wpisane w dziale IV księgi wieczystej (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w S. pod pozycjami 3 i 4.

Nieruchomość przy ul. (...) w S. stanowiła majątek osobisty pozwanej B. S..

W styczniu 2008 r. nieruchomość przy ul. (...) w S. została wyceniona na kwotę 933 900 zł.

Dowód: umowy kredytu hipotecznego numer (...) i numer (...) k. 19-23, 24-28, odpis z księgi wieczystej (...) k. 8-14, operat szacunkowy k. 35-53, umowa majątkowa małżeńska k. 54-55, umowa kupna z dnia 5 03 2003 r. k. 56-61, zeznania pozwanej B. S. k. 137 akt i na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r.

W dniu 30 stycznia 2012 r. B. S. sprzedała P. M. prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...). B. S. sprzedała P. M. prawo odrębnej własności tego lokalu wraz ze związanym z jego własnością udziałem wynoszącym 985/10.562 części w nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą KW nr (...) za cenę 100.000 zł.

Dowód: umowa sprzedaży z dnia 30 01 2012 r. k. 29-31, zeznania pozwanej B. S. k. 137 akt i na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r.

W dniu 11 sierpnia 2011 r. pozwany P. M. złożył oświadczenie o poddaniu się egzekucji świadczeń alimentacyjnych na rzecz swojego syna R. M. w wysokości 504.000 zł oraz świadczenia z tytułu zadośćuczynienia w kwocie 150.000 zł.

Postanowieniem z dnia 26 września 2011 r. Sąd Rejonowy w S. nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu z dnia 11 sierpnia 2011 r.

Dowód: oświadczenie z dnia 11 08 2011 r. z klauzulą wykonalności k.32-33 akt.

R. M. złożył do komornika wniosek egzekucyjny z dnia 1 lutego 2012 r. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko P. M. w celu wyegzekwowania kwoty 654.000 zł, w tym z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) i egzekucja z tej nieruchomości została wszczęta. R. M. rozszerzył wniosek egzekucyjny wnosząc o zajęcie stanowiących własność dłużnika praw do akcji zwykłych na okaziciela spółki (...) S.A. z siedzibą w K. i komornik zajął prawo do powyższych akcji.

W piśmie z dnia 10 stycznia 2013 r. R. M. cofnął wniosek o prowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej w S. przy ul. (...) i podtrzymał wniosek o prowadzenie egzekucji z innych składników majątku dłużnika. Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. umorzył postępowanie egzekucyjne w części dotyczącej egzekucji z nieruchomości.

Dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k.201, zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości k.202, rozszerzenie wniosku egzekucyjnego z dnia 23 11 2012 r. k.209-210, zajęcie wierzytelności i prawa z dnia 29 11 2012 r. k.211, pismo z dnia 10 01 2013 r. k.212, postanowieniu o częściowym umorzeniu postępowania z dnia 11 01 2013 r. k.213 akt.

Powódka wypowiedziała obie umowy kredytowe i wystawiła bankowe tytuły egzekucyjne: nr 174 z dnia 11 kwietnia 2012 r. stwierdzający, iż wobec dłużników P. S. i B. S. przysługuje jej roszczenie o zapłatę kwoty 376.501,63 zł oraz nr 173 na kwotę 368.289,90 zł. Powyższym bankowym tytułom egzekucyjnym Sąd Rejonowy w S., postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2012 r. wydanym w sprawie ICo 612/12 oraz postanowieniem z dnia 10 maja 2012 r. wydanym w sprawie ICo 611/12, nadał klauzulę wykonalności.

Dowód: bankowe tytuły egzekucyjne wraz z postanowieniami Sądu Rejonowego w S. o nadaniu klauzuli wykonalności k.148-153, zeznania pozwanej B. S. k. 137 akt i na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r.

P. S. jest prezesem zarządu spółek (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. Jest (...) sp. z o.o. posiadającym 1620 udziałów w łącznej wysokości 162.000 zł. Posiada również akcje (...) S.A.

B. S. i P. S. są właścicielami udziałów w nieruchomości położonej w L., dla której Sąd Rejonowy w K. prowadzi księgę wieczystą (...).

Dowód: odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego k.173-176,177-179, 180-186, wydruk z księgi wieczystej (...) Sądu Rejonowego w K. k.230 - 233, zajęcie wierzytelności k. 194, zeznania pozwanej B. S. na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów prywatnych i urzędowych złożonych do akt sprawy przez obie strony, a także na podstawie zeznań pozwanej B. S.. Sąd poczynił również ustalenia na podstawie akt postępowania egzekucyjnego Kmp60/12 Komornika przy Sądzie Rejonowym w S..

Przed wszystkim Sąd poczynił ustalenia na podstawie umów kredytu, umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 30 stycznia 2012 r., oświadczenia o poddaniu się egzekucji z dnia 11 sierpnia 2011 r., odpisów z ksiąg wieczystych, bankowych tytułów egzekucyjnych i postanowień o nadaniu im klauzuli wykonalności.

Co do sytuacji majątkowej P. S. i B. S. Sąd poczynił ustalenia na podstawie odpisów z Krajowego Rejestru Sądowego oraz odpisów z ksiąg wieczystych.

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie dokumenty urzędowe w rozumieniu przepisu art. 244 k.p.c. i dokumenty prywatne w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c. nie znajdując podstaw do kwestionowania ich wiarygodności. Nie były one także kwestionowane przez strony reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników.

Sąd dał również wiarę zeznaniom pozwanej B. S., przesłuchanej w charakterze strony na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r., kiedy to pozwana potwierdziła swoje zeznania informacyjne złożone na rozprawie w dniu 8 stycznia 2013 r. W zeznaniach tych pozwana potwierdziła fakt zaciągnięcia kredytów, fakt ich wypowiedzenia przez powódkę oraz fakt sprzedaży nieruchomości drugiemu z pozwanych i okoliczności zawarcia tej umowy.

Zeznania te Sąd uznał za wiarygodne, albowiem znajdują one potwierdzenie w zgromadzonych w toku postępowania dokumentach

Na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r. Sąd oddalił wniosek pozwanego P. M. o zobowiązanie powódki do złożenia pełnej analityki kredytów nr (...) i (...), co do spłaty zadłużenia przez dłużników, albowiem ze złożonych do akt bankowych tytułów egzekucyjnych wraz z nadanymi im klauzulami wykonalności jednoznacznie wynika, że dłużnicy kredytów tych nie spłacili.

Na tej samej rozprawie Sąd oddalił wnioski pozwanej B. S. o przeprowadzenie dowodu z akt Ds445/12 Prokuratury Rejonowej w S.. Okoliczności, czy pozwana B. S. sprzedając prawo odrębnej własności lokalu drugiemu z pozwanych działała na niekorzyść banku i P. S. jako współkredytobiorcy nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia tej sprawy wobec braku przesłanek roszczenia powoda, o czym będzie mowa niżej.

Nie miało również znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku (...), sygn. akt Km1937/10 Komornika A. T.. Kwestia prowadzenia tego postępowania nie miała znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy z uwagi na sposób zabezpieczenia roszczeń powódki oraz charakter zgłoszonego przez nią roszczenia w tej sprawie. Dlatego na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2013 r. i ten wniosek dowody pozwanej został oddalony.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Powódka swoje roszczenie wywodziła z przepisu art.59 k.c. W piśmie procesowym z dnia 21 stycznia 2013 r. (k.147-147v) wskazała, iż nie może domagać się uznania umowy za bezskuteczną w trybie art.527 k.c. wobec pozwanego P. M. chociażby dlatego, iż dłużnik nie działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, skoro ten miał ustanowioną hipotekę na zabezpieczenie swoich roszczeń o zapłatę, a więc w dacie dokonania czynności istniała realna możliwość zaspokojenia roszczeń powoda o zapłatę długu hipotecznego.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ICKN902/99 (Lex 54357), iż Sąd nie może zasądzić, czego innego lub więcej, jak żądał powód, albo na innej, jak wskazana przez niego podstawa faktyczna powództwa. Sąd nie jest jednak związany podstawą prawną powództwa i może badać jej prawidłowość bez względu na to, czy na skutek wyboru przez powoda żądania i zakresienia

jego podstawy faktycznej wyłączona jest możliwość orzekania, co do innego wchodzącego w rachubę roszczenia materialnoprawnego.

Tak więc Sąd orzekając w tej sprawie nie był związany wskazaną przez powoda podstawą prawną roszczenia. Orzekał natomiast w granicach podstawy faktycznej roszczenia określonej i dowodzonej przez powódkę. Powódka zaś nie twierdziła i nie udowodniła, że przy zawieraniu umowy z dnia 30 stycznia 2012 r. dłużnicy B. S. i P. S. działali ze świadomością pokrzywdzenia powódki jako wierzyciela (art. 527 par. 1 k.c.), to znaczy dłużnicy stali się niewypłacalni albo stali się niewypłacalni w wyższym stopniu (art. 527 par. 2 k.c.), a pozwany P. M. o tym wiedział lub przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć.

Roszczenia dochodzone na podstawie przepisu art. 59 k.c. i na podstawie przepisu art. 531 par. 2 k.c. są odmiennymi roszczeniami ze znacznie zróżnicowanymi przesłankami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2009 r., VCSK282/08, Lex619665). Zachodzi różnica pomiędzy hipotezą normy art. 527 k.c. a hipotezą normy art. 59 k.c., która to różnica wyraża się w tym, że pierwsza hipoteza obejmuje wypadki, w których dokonana zostaje czynność prawna przez dłużnika z inną osobą, w wyniku czego dłużnik staje się niewypłacalny albo wypłacalny w mniejszym rozmiarze, niż miało to miejsce przed dokonaniem wspomnianej czynności. Hipotezą zaś normy art. 59 k.c. objęta jest sytuacja w innym sensie niekorzystna dla wierzyciela: niemożliwe staje się uczynienie zadość roszczeniu wierzyciela. W tym wypadku kwestia niewypłacalności nie ma znaczenia, wierzycielowi więc przysługiwać będzie roszczenie o uznanie umowy za bezskuteczną, choćby dłużnik był wypłacalny. Dalsza z głównych różnic przejawia się w celach, jakie przyświecają wierzycielowi, kiedy występuje z żądaniem uznania umowy za bezskuteczną. Gdy wierzyciel dochodzi roszczenia w ramach skargi pauliańskiej, zmierza on do przeciwdziałania uszczupleniu majątku dłużnika, aby zapewnić sobie zaspokojenie wierzytelności w sposób prawem przewidziany. U podstaw natomiast unormowania art. 59 k.c. leży dążenie do zapewnienia osobie uprawnionej możliwości uzyskania realnego, efektywnego wykonania przez dłużnika świadczenia, jego spełnienia w takiej postaci, w jakiej zobowiązał się do świadczenia dłużnik i w jakiej wierzyciel uzyskał uprawnienie. Takie poglądy zostały wyrażone w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 5 stycznia 1971 r. w sprawie IIICZP88/70 (Lex1216) i Sąd orzekający poglądy te całkowicie podziela.

Powódka wyraźnie wskazała, iż swoje roszczenie opiera na podstawie art.59 k.c., a nie występuje ze skargą pauliańską, której przesłanki nie zachodzą i których istnienia nie udowodniła. W tej sytuacji Sąd oceniał czy zostały spełnione przesłanki uznania umowy sprzedaży z dnia 30 stycznia 2012 r. za bezskuteczną zgodnie z przepisem art. 59 k.c.

Zgodnie z przepisem art. 59 k.c., w razie zawarcia umowy, której wykonanie czyni całkowicie lub częściowo niemożliwym zadośćuczynienie roszczeniu osoby trzeciej, osoba ta może żądać uznania umowy za bezskuteczną w stosunku do niej, jeżeli strony o jej roszczeniu wiedziały albo jeżeli umowa była nieodpłatna. Uznania umowy za bezskuteczną nie można żądać po upływie roku od jej zawarcia.

Pierwszą przesłanką zastosowania przepisu art.59 k.c. jest istnienie roszczenia, to jest uprawnienia polegającego prawie żądania spełnienia przez określoną osobę świadczenia na rzecz żądającego uprawnionego. Roszczenie w rozumieniu art. 59 k.c. stanowi pojęcie prawne i w żadnym razie nie może być utożsamiane z działaniami faktycznymi, polegającymi na zgłaszaniu pretensji, kwestionowaniu legalności czynności prawnych bądź aktów normatywnych (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 19 listopada 1999 r., IACa866/99, Lex49071). W uzasadnieniu tego wyroku wskazano, że istotą przepisu art. 59 k.c. jest istnienie roszczenia osoby trzeciej, to jest uprawnienia płynącego z praw podmiotowych polegającego na możliwości domagania się od indywidualnie oznaczonych osób aby zachowały się w określony sposób.

W orzecnictwie i doktrynie prawa cywilnego przyjmuje się jednolicie, że z zakresu zastosowania przepisu art.59 k.c. wyłączone są roszczenia pieniężne. Pogląd ten opiera się na założeniu, że do ochrony wierzytelności pieniężnych dostosowana jest skarga pauliańska, której przesłanką jest niewypłacalność dłużnika. Taki pogląd został wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 1995 r. (ICRN218/95, Lex24933), a nie w błędnie sformułowanej tezie tego orzeczenia. W uzasadnieniu wyroku SN wskazano, że przepisy art. 527 i następane k.c. chronią wyłącznie wierzytelność pieniężną w przeciwieństwie do art. 59 k.c. Stwierdzić bowiem należy, że przepis

art. 59 k.c. ma na celu ochronę realnego wykonania świadczenia, co z natury rzeczy nie odnosi się do świadczeń pieniężnych, które zawsze mogą być wykonane. Drugą przesłanką zastosowania przepisu art. 59 k.c. jest zawarcie umowy między dłużnikiem a osobą trzecią, chodzi tu o umowę zawartą po powstaniu roszczenia wierzyciela wobec dłużnika. Niemożliwość, o której mowa w art. 59 k.c. należy rozumieć jako subiektywną, polegającą na tym, że nie każdy, lecz właśnie dłużnik nie może wykonać świadczenia. Trzecią przesłanką zastosowania art. 59 k.c. jest wiedza stron umowy czyli dłużnika i osoby trzeciej o uprzednim roszczeniu wierzyciela wobec dłużnika. Wymóg wiedzy stron o roszczeniu wierzyciela uchylony zostaje, gdy umowa była nieodpłatna (por. System Prawa Prywatnego Tom 2, Prawo Cywilne. Część Ogólna, C.H. Beck Warszawa 2002, str. 447- 450).

Przesłanki zastosowania art. 59 k.c. nie zostały w niniejszej sprawie spełnione. Należy jeszcze raz podkreślić, iż przepis art. 59 k.c. nie ma zastosowania do ochrony wierzytelności pieniężnych, do których przeznaczona jest skarga pauliańska. Ma on na celu ochronę realnego wykonania świadczenia, co nie odnosi się do świadczeń pieniężnych, które zawsze mogą zostać spełnione. To jest pierwsza przyczyna nieuwzględnienia powództwa w tej sprawie. Powódce wobec pozwanej B. S. bezspornie przysługuje wierzytelność pieniężna. B. S. jest bowiem dłużniczką powódki z tytułu zawartych umów kredytu, które zostały zabezpieczone hipotekami ustanowionymi na nieruchomości lokalowej położonej w S. przy ul. (...). Do dnia 30 stycznia 2012 r. pozwana B. S. była jednocześnie dłużnikiem osobistym i rzeczowym powódki. Po tym dniu jest jedynie dłużnikiem osobistym.

Przepis art. 59 k.c. ma zastosowanie w sytuacji, kiedy niemożność zaspokojenia roszczenia osoby trzeciej jest bezpośrednim skutkiem wykonania zaskarżonej umowy. Roszczenie w rozumieniu przepisu art. 59 kc powinno pozostawać w takim stosunku do przedmiotu umowy, że samo jej wykonanie czyni niemożliwym zadośćuczynienie temu roszczeniu, niezależnie od kwestii wypłacalności strony tej umowy (tak postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1995 r., III CZP170/95, Lex23703). Podobny pogląd został wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1998 r. (ICKN640/97, Lex1225363), w którym stwierdzono, że żądanie uznania umowy z następstwem w postaci tzw. bezskuteczności względnej mogłoby być usprawiedliwione tylko wówczas, gdyby z łączącego dłużnika i wierzyciela stosunku obligacyjnego bądź też rzeczowego, zaspokojenie wierzyciela mogło nastąpić tylko ze wskazaniem na przedmiot czynności prawnej.

Niemożność zadośćuczynienia roszczeniu musi mieć charakter następczy i obejmuje stany niemożności subiektywnej, a więc wynikające z przyczyn występujących po stronie zobowiązanego do świadczenia (K. Pietrzykowski: Kodeks Cywilny, C.H. Beck, Warszawa 2005 t. I s 270).

Taka sytuacja nie istnieje w tej sprawie i to jest druga przyczyna oddalenia powództwa. Powódka podnosiła bowiem, że wykonanie przez nabywcę nieruchomości - pozwanego P. M. obowiązku alimentacyjnego wynikającego z oświadczenia o poddaniu się egzekucji z dnia 11 sierpnia 2011 r. uczyni niemożliwym uzyskanie przez powódkę wierzytelności zabezpieczonych hipotekami. Należność alimentacyjna korzystać będzie z przywileju egzekucyjnego i zostanie zrealizowana przed wierzytelnościami zabezpieczonymi hipotekami. Jednakże niemożliwość uzyskania świadczenia, na którą powołuje się powódka nie jest bezpośrednim skutkiem zawarcia przez B. S. i P. M. umowy sprzedaży nieruchomości z dnia 30 stycznia 2012. Samo zawarcie umowy sprzedaży nie skutkowało niemożnością zaspokojenia roszczenia powódki. Skutkowało natomiast zmianą właściciela. B. S. utraciła przymiot dłużnika rzeczowego pozostając dłużniczką osobistą. Z kolei P. M. stał się dłużnikiem rzeczowym powódki. W tej sytuacji powodowy bank nie został pozbawiony zabezpieczenia rzeczowego, jedynie osoba dłużnika rzeczowego uległa zmianie. Po zawarciu umowy sprzedaży powódka nadal może dochodzić swoich roszczeń o zapłatę zarówno wobec dłużników osobistych, jak i dłużnika rzeczowego. Niemożność zaspokojenia roszczenia powódki, z uwagi na uprzywilejowanie wierzytelności alimentacyjnych obciążających P. M. nie powstała bezpośrednio w wyniku zawarcia umowy z dnia 30 stycznia 2012 r. W celu realizacji tej wierzytelności konieczne jest podjęcie działań przez wierzyciela alimentacyjnego - R. M., a więc osobę nie będącą stroną umowy z dnia 30 stycznia 2012 r. Dyspozycją art. 59 k.c. nie jest objęta potencjalna możliwość zniweczenia roszczenia wierzyciela w następstwie zawarcia kwestionowanej umowy.

Aby doszło do realizacji roszczenia alimentacyjnego syn pozwanego musiałby podjąć cały szereg działań niezwiązanych z wykonaniem umowy z dnia 30 stycznia 2012 r., a w szczególności wszcząć i przeprowadzić postępowanie

egzekucyjne. Niezależnie od powyższego należy zaznaczyć, iż R. M. w piśmie z dnia 10 stycznia 2013 r. cofnął wniosek o prowadzenie egzekucji z nieruchomości a podtrzymał wniosek o prowadzenie egzekucji z innych składników majątku pozwanego P. M.. W tej sytuacji, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w S. umorzył w części postępowanie egzekucyjne. Nie doszło, więc ani w chwili zawarcia kwestionowanej umowy ani w dacie orzekania, do uniemożliwienia zadośćuczynienia roszczeniu powódki wynikającego z ustanowionych na jej rzecz hipotek na nieruchomości pozwanego. Reasumując powyższe, samo zawarcie umowy z dnia 30 stycznia 2012 r. nie czyni niemożliwym zadośćuczynienie roszczeniu powódki.

Dodatkowo należy zaznaczyć, iż powódka może domagać się spełnienia świadczenia także od drugiego dłużnika osobistego - P. S., który posiada określony majątek. Jak wynika z zeznań pozwanej B. S. i odpisów z ksiąg wieczystych ona także posiada majątek w postaci udziałów w nieruchomościach w Województwie (...)

Mając, więc uwadze to, że w wyniku zawarcia umowy z dnia 30 stycznia 2012 r. nie doszło do całkowitego lub częściowego uniemożliwienia zadośćuczynienia roszczeniu powódki, Sąd na mocy art. 59 k.c. a contrario oddalił powództwo wobec obojga pozwanych, o czym orzeczono w punktach I i II wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w punktach III i IV wyroku na mocy art. 98 par.1 i 3 k.p.c., art. 108 par.1 k.p.c. oraz par. 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty procesu poniesione przez każdego z pozwanych składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 3.600 zł.